שלום ושלווה
הדרכה | יעוץ | גישור

ישורי חיים 66

טיפים ותובנות מעורכי השראה לגישור על פערים בחיים

שלום בתוכך פלווה בביתך

רצון מזוקק

בס"ד, לך לך תשפ"ז

"הרצון לרצות – איך לא נופלים למלכודות של הרצונות המשניים?

"**עם כוונות טובות לא הולכים למכולת**". האמרה המוכרת מבחינה בין עולם הכוונות, שבו הרצון הטוב הוא בעל ערך, לבין עולם המעשה, שבו ההצלחה נמדדת בתוצאות. **אבל האם רצון שלא התממש הוא באמת חסר ערך?**

בבסיס חיינו פועל רצון יסודי להתפתח ולהגשים מטרות משמעותיות. אלא שרצונות משניים – דחפים, פחדים, הרגלים והסחות דעת – דוחקים אותו ומונעים את מימושו. הידעת ש**האדם אינו חופשי רק כשהוא יכול לעשות את מה שהוא רוצה, אלא גם כשהוא מסוגל לבחור מה הוא רוצה לרצות?**

הפילוסוף עמנואל קאנט העמיד את הרצון הטוב במרכז תורתו המוסרית. לשיטתו, 'טוב' זהו הדבר היחיד שטוב כשלעצמו, גם כשאינו משיג את מטרתו. **טוהר הרצון נבחן בשלושה יסודות**: א) לא **התוצאה קובעת** את ערכו המוסרי, ב) לא כל **מניע חיובי** מעיד על רצון טהור, ג) והרצון הטוב מתגלה בפעולה מתוך **חובה מוסרית**, גם בניגוד לאינטרסים האישיים. כאשר כסף, מעמד או הערכת הסביבה מניעים אותנו, רצוננו נעשה שברירי ותלוי בנסיבות.

השפת אמת מלמד בשם היהודי הקדוש מפשיסחה, **שאפילו הרצון לרצות לעבוד את ה' נחשב לרצון טוב**. מכאן ניתן לשאוב עיקרון לכל תחומי החיים: מאחורי רצונותינו הגלויים מסתתרים רצונות עמוקים יותר, המכוסים בדחפים, בהרגלים ובפחדים. **זיקוק הרצון מתחיל בשאלה "מה אני רוצה לרצות?"**, ממשיך בבירור הרצון לאור ערכינו, ומושלם בתרגומו למעשים. כך איננו רק מממשים רצונות, **אלא מעצבים את האדם שאנו שואפים להיות**.

וַיֵּרָא ה' אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ... הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים. (ו' -כ"א)

כשמקלפים שכבות מגלים **רצון מזוקק**

"כשאמר הקב"ה התהלך לפני והיה תמים, התחיל תמה. **אמר, עד עכשיו אני תמים, אם אני מל אהיה חסר?**" בפשטות ביאור שאלתו של אברהם הוא: מאחר שגופו שלם, כיצד מצווה אותו הקב"ה להגיע לתמימות דווקא על ידי מעשה המחסר מבשרו? והקב"ה מושיבו והקב"ה משיב לו: **מה אתה סבור, שאתה תמים ושלם?** (מדרש תנחומא (לך לך ט"ז)

נפתח בדברי השפת אמת (תרל"ו). על פי יסוד היהודי הק' מפרשיסחא. בזמירות שבת, בפיוט "בני היכלא", אנו אומרים: "דביה רעוא דרעוין ולית זעפין". ומבאר השפת אמת, **שלכל איש ישראל יש רצון לקיים את רצון השי"ת, ואף מי שעדיין אין לו רצון כראוי, יש בו רצון להגיע לרצון האמת**. עיי"ש עוד. **אך כיצד יוכל האדם להתגבר על הרצונות הזרים ולגלות את רצונו האמיתי?**

כדי להשיב על כך, נעיין בדברי השם משמואל, המבאר כי "**תמים" פירושו שלמות מכל צד ובכל המידות. ושלמות זו אינה אפשרית אלא על ידי ביטול הרצון העצמי לרצון השי"ת**. לכל מקום שיהיה רצון ה' שילך אליו – ילך, מבלי שמידותיו או מאווייו יגבילו אותו. היינו לא רק אם זה נוח לו לתכונותיו ורצונותיו **ועל ידי כך זוכה האדם להתעלות מעל מגבלותיה של כל מידה ומידה**. ובכלל זה היכולת לנהוג הן בבחינת "שמאל דוחה" והן בבחינת "ימין מקרבת", בהתאם לרצון ה'. עד המילה, עדיין לא היה אברהם יכול להגיע לביטול זה, כי עבודתו היתה לפי תכונותיו בחינת 'ימין מקרבת' ורק אחר המילה בחינת 'שמאל דוחה' **נהיה תמים ושלם ע"י ביטול עצמו וזיקוק הרצון לה'**.

מה הם חמשת הגורמים שגורמים לנו ליפול למלכודות הרצונות המשניים?

הרצונות המשניים מצליחים להאפיל על הרצונות האמיתיים לא מפני שהם חזקים מהם בהכרח, אלא מפני שהם קרובים יותר לחוויה המיידית שלנו: **א] סיפוק מיידי** – הרצון המשני מבטיח הנאה עכשיו **ב] עוצמה רגשית** – הרגשות דוחקים רצונות עמוקים. **ג] כוח ההרגל** – משפיעה גם כשהן מנוגדות לשאיפותינו. **ד] השפעת הסביבה** – גוברת על הנאמנות לערכים. **ה] עמימות הרצון העמוק** – מתקשים להגדיר בבירור מה אנחנו באמת רוצים בחיים. הרצון הרועש ביותר הוא השטחי ביותר, ואילו הרצון העמוק ממתין בשקט עד שנפנה לו מקום.

תכל'ס, ככה מגשרים על פערים: חשוב לשנות יחסי הכוחות בין הרצון העמוק לבין הדחפים המתחרים בו: **1] פירוק מטרות גדולות לצעדים קטנים** כדי ליצור תחושת התקדמות מיידית. **2] ליצור מרווח בין הדחף לפעולה. ולשאול:** האם מה שמתחשק לי עכשיו משרת את מה שחשוב לי באמת? **3] לשנות את התנאים** שמפעילים את ההרגל ולהציב במקומו התנהגות חלופית קבועה. **4] צמצום חשיפה** לכל הגורמים שמחלישים את הרצון העמוק". **5] להגדיר רצון בבהירות** לא רק מה רוצים להשיג, אלא מדוע זה חשוב ואיזה אדם רוצים להיות.

מגיש: הרב אהרן רכניצר - יועץ ומגשר בקונפליקטים | להרצאות: 053.310.7200 | לקביעת פגישות ייעוץ: AR3107200@GMAIL.COM